

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2021-03-24
Stockholm

Mål nr
P 159-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-12-09 i mål P 5313-19, se bilaga A

PARTER

Klagande RK

Motparter

1. Bygg- och miljönämnden i Sala kommun

2. LL

Ombud: Ceders advokatbyrå

SAKEN

Förhandsbesked för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten XX i Sala kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avslår yrkandet om syn.

  2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.
-

Dok.Id 1662022

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

RK har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och upphäva Bygg- och miljönämndens i Sala kommun beslut om positivt förhandsbesked för nybyggnad av enbostadshus. Han har i andra hand yrkat att målet ska återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning. Han har därutöver yrkat att domstolen ska hålla syn på platsen.

Bygg- och miljönämnden i Sala kommun och **LL** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

RK har anfört i huvudsak följande: Bedömningen har genom hela beslutsprocessen baserats på ofullständigt faktaunderlag. Det har från början saknats kulturhistorisk värdering, fördjupat kulturmiljöyttrande, bulleranalys, vattenflödesanalys m.m. Lokaliseringen innebär intrång i en befintlig äldre gårdsstruktur, avviker starkt från traditionella gårdsstrukturer och är behäftad med strukturella fel. Det måste tas hänsyn till att trädgård, uteplats, gårdsplan och tillfartsväg kommer att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk. Att hästar periodvis har betat inom området gör att marken i sin helhet kan betraktas som brukningsvärd jordbruksmark. Det finns inget samhällsintresse i att riskera jordbruksmark för nyetablering av ett enstaka bostadshus. Det finns lediga tomter inom planlagt område för exploatering. Det saknas information om hur den bullerproblematik som påvisats ska hanteras. Lokaliseringen besväras av dagvattenavrinning från tre ekonomibyggnader och högre belägna områden. Placeringen kommer även att försvåra och stoppa avrinningen mot lägre ytor.

Nämnden har anfört att beslutet ska kvarstå och att det fanns ett tillräckligt underlag för det, att platsen är lämplig för uppförandet av ett nytt bostadshus samt att det klaganden anfört inte tillför målet något av betydelse.

LL har i huvudsak anfört följande: Underinstanserna har konstaterat att beslutsunderlaget varit tillräckligt, att brukningsvärd jordbruksmark inte tas i anspråk, att bullernivåerna inte utgör ett hinder och att dagvattenhanteringen inte utgör någon betydande olägenhet. Med det villkor om byggnadens utformning som förhandsbeskedet har förenats med har tillräcklig hänsyn tagits till bebyggelsemiljön. Den slutliga prövningen av bebyggelsen får ske i samband med bygglovet. Den gamla gårdsstrukturen bröts sönder när landsvägen drogs om tvärsöver gården och när klaganden förvärvade den tidigare mangårdsbyggnaden. Det nya bostadshuset innebär att den tilltänkta fastigheten bildar en harmonisk enhet där bostadshuset kompletterar befintliga äldre byggnader som inramning runt en gårdsplan. Fastigheten ligger utanför det område som Sala kommun angett som känsligt för nybyggnader i sitt kulturminnesvårdsprogram.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 3 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska domstolen hålla syn på stället om det behövs. Med hänsyn till utredningen i målet bedömer Mark- och miljööverdomstolen att syn inte behövs.

Prövningen av en begäran om förhandsbesked ska avse frågan om den sökta åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen (9 kap. 17 § plan- och bygglagen [2010:900]). Avgörande för om positivt förhandsbesked kan ges är om marken är lämplig för åtgärden. Vid denna bedömning ska bland annat 3 kap. 4 § miljöbalken tillämpas. Enligt bestämmelsen får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

På marken som berörs av den sökta byggnationen fanns det tidigare en ekonomibyggnad. Denna byggnad låg i direkt anslutning till två befintliga ekonomibyggnader och en gårdsplan. Marken brukas inte som jordbruksmark idag och har såvitt känt inte gjort det historiskt. Mot denna bakgrund instämmer Mark- och miljööverdomstolen i underinstansernas bedömning att platsen inte utgör

brukningsvärd jordbruksmark i den mening som avses i 3 kap. 4 § miljöbalken. Uppförandet av ett enbostadshus på platsen innebär inte heller att för byggnaden nödvändiga funktioner, såsom till exempel in- och utfart, kommer att behöva placeras så att jordbruksmark måste tas i anspråk. Det finns i detta avseende därmed inget hinder mot att meddela positivt förhandsbesked för byggnationen.

Huruvida den tilltänkta avstyckningen är lämplig eller inte är en fråga som hanteras inom ramen för en ansökan om fastighetsbildning, enligt de bestämmelser som finns i fastighetsbildningslagen (1970:988).

Det har utifrån vad klaganden anfört inte heller i övrigt framkommit att det föreligger något hinder mot att bevilja ansökt förhandsbesked. Mark- och miljödomstolens dom ska därmed stå fast och överklagandet avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Mats Kager samt tf. hovrättsassessorn Mathias Gunnervald, referent.

Föredragande har varit David Sandberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-12-09
meddelad i
Nacka

Mål nr P 5313-19

PARTER

Klagande

1. RK

2. TK

Motparter

1. Bygg- och miljönämnden i Sala kommun

2. LL

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västmanlands läns beslut den 8 juli 2019 i ärende nr 403-2679-2019, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Förhandsbesked för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten XX i Sala kommun

---

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om syn.
  2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.
-

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Sala kommun (nämnden) beslutade den 9 april 2019 att bevilja positivt förhandsbesked för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten XX i Sala kommun. RK, ägare till fastigheten YY, överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västmanlands län (länsstyrelsen), som genom beslut den 8 juli 2019 avslag överklagandet. RK och TK har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

RK och **TK** har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut att bevilja positivt förhandsbesked. I andra hand har de yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till nämnden för fortsatt handläggning. De har även yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på stället för en mer nyanserad bild av områdets karaktär och för att belysa miljö- och kulturhistoriska värden. Till stöd för sitt överklagande har de anfört i huvudsak följande.

Närmiljö

Av ortsanalys för Sätra brunn den 23 maj 2010 framgår bl.a. att Sätra brunns angränsande landsbygdsområden innehåller den tidigaste bebyggelsen i trakten. Närmiljön ingår i ett område som pekats ut av naturvårdsplan (2015, Västmanland, Sa:p) som närströvområde för Sätra brunn tätort och ligger i närheten av objekt av riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. I anslutning till den föreslagna byggplatsen går populära cykel- och promenadstråk. Vid ändring av byggnad inom kulturhistoriskt värdefulla områden ska PBL:s varsamhetsregler och förvanskningförbud tillämpas. Dessa berör bl.a. skala, materialval och färgsättning men även detaljer som t.ex. dörrar och fönster. Motsvarande krav ska ställas på nybebyggelse. Även landskapen med betes- och ängsmark har stora kulturhistoriska värden. Vid planläggning och byggnation ska de befintliga kulturmiljöerna beaktas som en resurs. I de befintliga värdena ska gårdsmiljöerna värnas och fler gårdsöverbyggnader bör inte genomföras.

Gårdsmiljö

Gården Öster Sättra med gårdsstrukturen mangårdsbyggnad, flyglar och intilliggande ekonomibygnader är en av de äldsta gårdarna i Öster Sättra by och den enda som finns kvar på ursprunglig plats. Såväl stamfastigheten YY som ekonomigården har betydande kulturhistoriskt värde. Släktforskning har påvisat uppgifter tillbaka till slutet av 1500-talet. Ekonomibygnaderna avstyckades 2018 tillsammans med cirka 16 hektar jordbruksmark. Den tilltänkta lokaliseringen, utanför detaljplanerat område, innebär att det avstyckas ytterligare cirka 1,5 hektar mark och att ett nytt bostadshus byggs i anslutning till befintliga ekonomibygnader delvis på en plats där det tidigare funnits en annan ekonomibygnad. Den historiska gårdsmiljön ska brytas sönder och det ska skapas en ny gårdsmiljö med en nyproducerad mangårdsbyggnad till ekonomibygnaderna. Lokaliseringen innebär en tydlig avvikelse från i området rådande historiska förhållanden mellan jordbruksmark och gårdsbebyggelse med enstaka gårdar omgivna av tillhörande jordbruksmark. Att placera en ny mangårdsbyggnad nedanför ekonomibygnader bryter mot det sätt traditionella äldre gårdsstrukturer var uppbyggda. Av Västmanlands läns museums kulturhistoriska värdering framgår att det finns stora miljö- och kulturhistoriska värden som riskerar att förstöras vid en omformning av gårdsmiljön. Dessutom påverkas den socialhistoriska kopplingen till Sättra brunn.

Detaljplan

Vid intresseavvägningen ska beaktas den detaljplan för del av Sättra brunn som antogs 1988, Detaljplan för del av YY m.fl. I planen har kommunen genom tillskapandet av t.ex. nya byggrätter tagit hänsyn till efterfrågan på ny bostadsbebyggelse i den aktuella delen av Sättra brunn. Därvid har kommunen beslutat att ställa området söder om Sättravägen utanför den med planen åsyftade tillkommande bostadsbebyggelsen. Det har länge funnits och finns för närvarande ett flertal lediga tomter inom planlagt område för exploatering. Det allmänna intresset av ny bostadsbebyggelse får därmed antas vara tillgodosett.

Bristfälligt beslutsunderlag

Kommunens planarbete för Sättra brunn är inte aktualiserat. Enligt Sala kommuns hemsida har översiktsplanen, Plan för Sala ekokommun 2002, bedömts vara inaktuell och en ny planeras tidigast till 2020. Lokaliseringen avviker från bl.a. översiktsplanens intentioner vad gäller ny och bevarandet av gammal bebyggelse. I både ortsanalys från 2010 och en detaljplan för några delområden av Sättra brunn från 1988 nämns nyetableringar men det är oklart till vilken grad dessa planer är aktualiserade. Varken kommunen eller länsstyrelsen har förordat en miljökonsekvensanalys av den känsliga och specifika bebyggelsemiljön samt en fördjupad analys av antikvarie av de kultur- och miljömässiga värdena, inklusive utredning av tilltänkt lokalisering och utformning. Även avsaknaden av bl.a. en bulleranalys och en dagvattenanalys är problematiskt eftersom det potentiellt skulle kunna medföra skador på befintliga kulturella och miljömässiga värden.

Lokalisering lämplighet, brukningsvärd jordbruksmark

I perioder har området för den tilltänkta lokaliseringen utnyttjats för bl.a. bete- och hästskötsel, senast hösten 2018, men även under en mångårig period i början av 2000-talet. Området mellan och runt ekonomibyggnaderna har alltid skötts, t.ex. röjning, och byggnaderna formar en naturlig del av exempelvis en hage till följd av den skyddande karaktären. Ladugårdens stallplatser har nyttjats. Att en jordbrukare använder mark för åker eller bete innebär visserligen att marken är brukningsbar, men inte med automatik att marken är brukningsvärd. Enligt Jordbruksverkets uppfattning är den mark en lantbrukare väljer att bruka, brukningsvärd (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 1 april 2016 i mål nr P 4087-15). Således är marken mellan ekonomibyggnaderna, trots att den enligt Länsstyrelsen inte är klassificerad som jordbruksmark och att det inte har ansökts om jordbrukarstöd för marken, att betrakta som brukningsvärd jordbruksmark. Det bör även ansluta väl på historiska användningssätt för ladugårdar då de ofta inkluderade närområdet för djurhushållningen.

Buller

Det finns en välkänd bullerproblematik från Sättravägen som enligt Trafikverket 2019 trafikeras av cirka 1 700 fordon per dygn varav cirka 9 procent tung trafik. Den tilltänkta lokaliseringen är placerad lägre än vägen, är tänkt att ha en gårdsplan mot vägen och flankeras av stora ekonomibyggnader med höga väggar. Sättravägen där det råder 50 km/h övergår i 70 km/h direkt öster om fastigheten YY. Ljud riskerar att förstärkas när det studsar mellan bl.a. väggar. Inbromsning och acceleration mellan 50 och 70 km/h sker i zon som vetter mot tilltänkt lokalisering. Ekonomibyggnaderna kommer att medföra att det upplevda ljudet riskerar att förstärkas. Troligen behövs det vidtas bullerdämpande åtgärder som t.ex. bullerplank längs vägen som kommer att inverka på bl.a. de historiska kultur- och miljövärdena. Enligt utredning från Trafikverket har bostaden på fastigheten mittemot den tilltänkta lokaliseringen beräknade bullernivåer som ligger över de långsiktiga riktvärdena både inomhus och utomhus. Det förordas att en bullerkonsult gör mätningar på plats för att utreda vidden av bullerproblemen och att eventuella åtgärder som behöver vidtas vägs in i lämplighetsprövningen.

Vattenflöden

Den tilltänkta, lågt liggande, lokaliseringen kommer i ett utsatt läge vad gäller de vattenflöden som uppstår vid kraftig nederbörd. Det finns flera flödeskällor, bl.a. takytor på ekonomibyggnader och boningshus, vägen och underliggande berghäll. Det kommer troligen behöva anläggas kraftig dränering som kan hantera stora vattenflöden. Det finns risk för att det krävs mindre lämpliga ingrepp på befintliga byggnader t.ex. att anlägga hängrännor eller att diken måste anläggas.

Djurhållning

Den närmast liggande ekonomibyggnaden är ett stall eller djurlada med två till tre hästboxar med bl.a. tillhörande utanpåliggande platta för gödsel. Det ligger i direkt anslutning till den tilltänkta lokaliseringen och bryter troligen mot de lokala riktlinjerna för eventuellt förekommande framtida djur- och hästhållning.

Störningar

Tilltänkt lokalisering ligger i direkt anslutning till område som enligt länsstyrelsen uppburit jordbrukarstöd åtminstone sedan 1997. Om marken brukas aktivt kan det ifrågasättas om det skulle leda till en lämplig boendemiljö. Med hänsyn till de boendes hälsa kan inte uteslutas att en sådan placering kan komma att leda till begränsningar för jordbruksverksamheten. Den tilltänkta bostadsbyggnaden kommer att vara belägen som en solitär, direkt omgiven av betes- och åkermark. Det är en olämplig placering, eftersom läget kan ge upphov till lukt och andra störningar. Ianspråktagandet av eventuell jordbruksmark kommer inte att inskränka sig till byggnadsytan. Vid bedömningen måste hänsyn tas till den potentiella totala markanvändningen inklusive t.ex. trädgårdsanläggning, uteplats och tillfartsväg.

Omklassificering

Enligt Skatteverket gäller att mark som är bebyggd med småhus betraktas i sin helhet som tomtmark om marken ligger i ett enda skifte och har en areal på högst två hektar. En sådan fastighet är alltså inte lantbruksenhet. En fastighet som inte är klassad som lantbruksenhet med denna storleksordning får svårigheter att få bärighet på eventuell egen jordbruks- eller affärsverksamhet på jordbruksmark. I fall som dessa måste man vara restriktiv med eventuella nybyggnationer (se t.ex. Mark- och miljödomstolens avgörande den 19 oktober 2016 i mål nr M 2681-16). Det finns en ökad risk att jordbruksmark enligt 12 kap. 9 § miljöbalken i framtiden kan tas ur produktion för att t.ex. styckas av för ny bebyggelse.

Sammanfattning

Vid en avvägning mellan det enskilda intresset av att få bebygga fastigheten och det allmänna intresset av att bl.a. de kulturhistoriska värdena i området inte skadas, väger det allmänna intresset tyngre (2 kap. 2–6 §§ PBL samt 3 kap. 4 §, 6 § och 12 kap 9 § miljöbalken).

RK och TK har åberopat en handling benämnd Byggnadsvårdsrådgivning av EK, en handling benämnd Öster Sättra och dess gårdar fram till laga skiftet 1846 av JC, ett fördjupat

kulturmiljöyttrande angående fastigheten YY av KA, en bullerutredning från Trafikverket samt bilder, fotografier och illustrationer.

DOMSKÄL

Frågan om syn

Domstolen ska enligt 3 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar hålla syn på stället om det behövs. Med hänsyn till vad som ska prövas i målet och tillgänglig utredning bedömer mark- och miljödomstolen att syn inte behövs. RK och TK yrkande om syn ska därför avslås.

Formella invändningar

RK och TK har, som det får förstås, gjort gällande att kommunen och länsstyrelsen har fattat beslut på bristfälligt underlag. Enligt domstolens bedömning har det inte framkommit några formella brister i nämndens eller länsstyrelsens handläggning som motiverar att besluten ska upphävas.

Mark- och miljödomstolens bedömning i sak

Tillämpliga bestämmelser, utöver vad som anges nedan, framgår av länsstyrelsens beslut.

Prövningen vid en ansökan om förhandsbesked ska enligt 9 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, avse frågan om den sökta åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen. Det som ska prövas är närmast markens lämplighet för den avsedda åtgärden (jfr prop. 2009/10:170 s. 470 och prop. 1985/86:1 s. 285). Därvid ska bedömas om åtgärden uppfyller de allmänna intressen om bl.a. lämplig markanvändning som kommer till uttryck i 2 kap. PBL. Vidare ska bedömas om den sökta åtgärden uppfyller kraven i PBL om byggnaders placering och utformning m.m. samt om den sökta åtgärden ska föregås av detaljplaneläggning. Prövningen ska även syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god

hushållning. Vid denna bedömning ska bestämmelser om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Mark- och miljödomstolen instämmer inledningsvis i den bedömning som länsstyrelsen har gjort vad gäller lokaliseringsprövningen, att åtgärden inte ska föregås av detaljplaneläggning samt kravet på anpassning till omgivande landskapsbild och bebyggelsemiljö. Domstolen noterar därvid att beslutet om positivt förhandsbesked är villkorat av att den nya byggnaden utformas enligt traditionellt byggnadssätt med höga ambitioner vad gäller färgsättning, proportioner, material, volym och skala. Domstolen erinrar om att den slutliga prövningen av bebyggelsens lämplighet får ske i samband med bygglovet.

Mark- och miljödomstolen instämmer även i länsstyrelsens bedömning den aktuella marken inom berörd del av fastigheten XX inte är brukningsvärd på ett sätt som utgör hinder mot bebyggelse enligt 3 kap. 4 § miljöbalken.

Vad gäller frågan om buller gör domstolen följande bedömning. Bostadsbyggnader ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller (2 kap. 6 a § första stycket 1 PBL). Av utredningen i målet har inte framkommit att bullernivåerna på fastigheten XX är sådana att det utgör hinder mot att bevilja positivt förhandsbesked.

Enligt domstolen har det inte heller visats att den påstådda problematiken med vattenflöden vid nederbörd eller störningar i form av t.ex. lukt gör att den aktuella marken är olämplig att bebygga (jfr PBL 2 kap. 5 § första stycket 1 och 5 PBL). Det har inte heller framkommit att dagvattenhanteringen på fastigheten XX skulle belasta fastigheten YY på ett sätt som utgör en betydande olägenhet (jfr 2 kap. 9 § PBL).

Vad RK och TK i övrigt fört fram om t.ex. att intresset av ny bebyggelse får antas vara tillgodosett utgör inte skäl att upphäva nämndens beslut.

Sammanfattningsvis instämmer mark- och miljödomstolen i länsstyrelsens bedömning att det inte framkommit hinder mot att bevilja positivt förhandsbesked. Vad RK och TK har fört fram i överklagandet föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 30 december 2019. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

Maria Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Winge och tekniska rådet Maria Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Maria Gratte.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.